

УДК 338

Григоренко Н.В.¹, Андрющенко І.Є.²

¹ студ. гр.ФЕУ 110м НУ «Запорізька політехніка»

² д-р екон. наук, проф. НУ «Запорізька політехніка»

ЦИФРОВА ЕКОНОМІКА ЯК НОВИЙ ЕТАП ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Економічною глобалізацією традиційно називають процес зростання взаємозв'язку країн світу внаслідок все більш тісної інтеграції (зрощування) їх національних ринків товарів, послуг, капіталів, а також все більш активного переміщення людей і поширення інформації за межі національних кордонів.

Введення терміну «цифрова глобалізація» обумовлено тим, що в даний час глобалізація входить в свою нову, цифрову фазу, де цифрові потоки даних і інформації представляють величезну цінність, що дозволяє переміщати товари, послуги, фінанси і людей і надають більший вплив на приріст ВВП, ніж міжнародна торгівля і транскордонний рух

капіталу. Практично кожен вид транскордонної транзакції тепер має цифровий компонент.

Цифрова глобалізація не тільки підвищує конкурентоспроможність, а й відкриває нові канали доступу до зарубіжних ринків і глобальних електронних ланцюжках створення вартості.

Процеси виробництва, розподілу, транскордонного обміну і споживання інформації стають головними в порівнянні з іншими видами господарської та економічної діяльності, посилюючи віртуалізацію економіки, породжуючи нову форму організації економічних відносин - глобальну цифрову економіку:

- матеріальна продукція не може бути використана декількома людьми, для цифрових продуктів такий бар'єр відсутній: вони можуть бути скопійовані і поширені серед необмеженого кола осіб у всьому світі;
- матеріальна продукція піддається зносу в процесі використання;
- цифрові продукти не втрачають первинних властивостей, які можуть бути навіть вдосконалені в процесі спільної експлуатації або обміну;
- цифрові торгові майданчики дозволяють уникнути обмежень за розміром площі і за обсягом асортименту і кількості одночасно обслуговуваних клієнтів.

Цифрова глобалізація включає:

- формування і розвиток глобальних електронних мереж, виробництво нематеріальних продуктів і послуг ІТ-компаній;
- виникнення принципово нових транскордонних віртуальних ринків транспортних, банківських, готельних і страхових послуг, а також діючих цілодобово нових фінансових ринків;
- поява нових ІТ-суб'єктів міжнародної взаємодії в особі ТНК в області цифрової економіки (Amazon, Alibaba, Uber і ін.), Міжнародних економічних організацій, консалтингових компаній та рейтингових агентств.

Цифрова глобалізація виконує ключову роль в підвищенні конкурентоспроможності окремих підприємств, країн і економічних союзів, стимулюючи посилення ділової активності як провідних компаній, так і стартапів.

Світова спільнота вступила в черговий етап глобалізації - глобальну цифрову економіку, в першу чергу, під впливом вибухового приросту транскордонних даних, в тому числі за рахунок стрімкого зростання масштабів транскордонної електронної торгівлі.

Глобальна цифрова економіка розглядається як рушійна сила економічного зростання, здатна привести до значних економічних зрушень і вплинути на цілі області бізнесу, ринок праці і спосіб життя

людей; має значний потенціал для країн, що розвиваються, для яких подібні економічні зрушення можуть означати економічне зростання, зростання продуктивності капіталу і праці, зниження транзакційних витрат і розширення доступу на світові ринки.

Глобальна цифрова економіка надає компаніям нові функціональні можливості в бізнесі:

- безперешкодний доступ до кращих постачальників, клієнтів, робочій силі, фінансових ресурсів, в якій би країні вони не знаходилися;
- ведення бізнесу «без кордонів»;
- організація віртуальних команд за допомогою ефективного використання цифрових платформ, взаємодіючих в режимі онлайн;
- перехід невеликих підприємств і стартапів в розряд транснаціональних з моменту початку функціонування;
- зниження витрат на проведення транзакцій, маркетинг, взаємодію з клієнтами на нових ринках;

Глобальна цифровізація змінює моделі ведення бізнесу, що тягне за собою перегляд принципів взаємодії з клієнтами, постачальниками і партнерами, включаючи зміну продуктової лінійки відповідно до мінливих переваг клієнтів, а також умов надання продуктів і послуг.

Безумовними перевагами глобальної цифрової економіки перед класичним матеріальним товарно-грошовим обміном є те, що споживач може отримати необхідні йому послуги або товар майже миттєво, без очікування доставки товару або надання послуги в матеріальному виді, а також більш низькі ціни на продукцію, зберігання товарів і споживання ресурсів, необхідних для виробництва товару або надання послуг. Глобальна цифрова економіка відкриває небувалі можливості отримання нових знань, розширення кругозору, освоєння нових професій і підвищення кваліфікації.

Розвиток і поширення ключових технологій, що лежать в основі цифрової економіки, робить вирішальний вплив на трансформацію світової економічної системи: безпосередньо впливає на виробництво товарів і послуг, використання трудових ресурсів, інвестиції в людський і фізичний капітал, надходження прямих іноземних інвестицій, міжнародний трансферт технологій, промислові інновації.

В результаті формується нова форма організації економічних відносин - глобальна цифрова економіка зі своїми законами і тенденціями розвитку.